

# Musik

Musik finns i alla kulturer och berör människor såväl kroppsligt som tanke- och känslomässigt. Musik som estetisk uttrycksform används i en mängd sammanhang, har olika funktioner och betyder olika saker för var och en av oss. Den är också en viktig del i människors sociala gemenskap och har betydelse för individens identitetsutveckling. I vår tid förenas musik från skilda kulturer och tidsperioder med andra konstformer i nya uttryck. Kunskaper i och om musik ökar möjligheterna att delta i samhällets kulturliv.

## Syfte

Undervisningen i ämnet musik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper som gör det möjligt att delta i musikaliska sammanhang, både genom att själva musicera och genom att lyssna till musik.

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig musik som meningsbärande uttrycksform och kommunikationsmedel. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper i att använda röst, musikinstrument, digitala verktyg samt musikaliska begrepp och symboler i olika musikaliska former och sammanhang.

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla en musikalisk lyhördhet som gör det möjligt att i eget musicerande och i samarbete med andra skapa, bearbeta och framföra musik i olika former. Undervisningen ska ge eleverna både möjlighet att utveckla en tilltro till sin förmåga att sjunga och spela samt ett intresse för att utveckla sin musikaliska kreativitet.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att uppleva och reflektera över musik från olika sammanhang. Elevernas erfarenheter av musik ska utmanas och fördjupas i mötet med andras musikaliska erfarenheter. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förståelse för olika musikkulturer, såväl den egna som andras.

Undervisningen i ämnet musik ska ge eleverna förutsättningar att utveckla

- förmåga att sjunga och spela i olika musikaliska former och genrer,
- förmåga att skapa musik samt uttrycka och kommunicera tankar och idéer i musikalisk form, och
- förmåga att uppleva och reflektera över musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang.

## Centralt innehåll

### I årskurs 1–4

#### Musicerande och musikskapande

- Sång och spel i olika former. Unison sång, kanon, växelsång och ensemblespel.
- Imitation och improvisation med röst, rörelse och instrument.
- Komposition med utgångspunkt i inspirationskällor, till exempel bild, rörelse och musik.
- Gestaltning av sånger och berättelser med ljud, rytmer och rörelser.

### **Musikens verktyg**

- Röstens och hur den kan användas för musikaliska uttryck genom variation av klang, rytm och dynamik.
- Slagverksinstrument, stränginstrument, tangentinstrument och digitala verktyg för musicerande och musikskapande.
- Röstvård och hörselvård vid sång, spel och lyssnande.
- Musikaliska byggstenar: puls, rytm, tempo, klang, tonhöjd och dynamik.
- Musiksymboler, bilder och grundläggande notkännedom.

### **Musikens sammanhang och funktioner**

- Musik som knyter an till elevens vardagliga och högtidliga sammanhang, däribland nationalsången och några av de vanligaste psalmerna, samt inblickar i svensk och nordisk barnvisetradition.
- Olika musikinstrument. Hur de låter, vad de heter och hur de ser ut.
- Associationer i form av tankar, känslor och inre bilder som uppkommer genom musikupplevelser.

## **I årskurs 5–7**

### **Musicerande och musikskapande**

- Sång, melodispel och ackompanjemang i olika genrer, unisont och i stämmor.
- Imitation och improvisation med röst, rörelse och instrument med utgångspunkt i musikaliska byggstenar.
- Komposition med utgångspunkt i musikaliska byggstenar.
- Gestaltning av idéer genom att musicera och genom att kombinera musik med andra uttrycksformer.

### **Musikens verktyg**

- Röstens och hur den kan varieras och användas musikaliskt i olika vokala uttryck, till exempel sång, jojk och rap.
- Ackord-, melodi-, bas- och slagverksinstrument samt digitala verktyg för musicerande och musikskapande.
- Röstvård och hörselvård vid musikaliska aktiviteter i olika miljöer.
- Musikaliska byggstenar: puls, rytm, tempo, taktarter, klang, tonhöjd, dynamik, fraser, perioder, musikalisk form och ackord.

- Musiksymboler, grafisk notation, ackordbeteckningar och grundläggande notkännedom.

### Musikens sammanhang och funktioner

- Musikens påverkan på och betydelse för människa och samhälle. Hur musik kan uppfattas och användas i vardagliga och högtidliga sammanhang.
- Musik tillsammans med bild, text och dans. Hur olika uttrycksformer kan samspela.
- Musikinstrumentens funktioner i olika ensemble- och orkestertyper.
- Musikaliska karaktärsdrag i konstmusik, folkmusik och populärmusik från olika kulturer.

## I årskurs 8–10

### Musicerande och musikskapande

- Sång, melodispel och ackompanjemang med genretypiska musikaliska uttryck, unisont och i stämmor.
- Rytmask och melodisk improvisation med röst, rörelse och instrument med utgångspunkt i musikaliska byggstenar.
- Komposition i olika genrer, till exempel visor, ljudkompositioner och låtar.
- Gestaltning och kommunikation av musikaliska tankar och idéer i kombination med andra uttrycksformer.

### Musikens verktyg

- Rösten och hur den kan varieras och användas för vokala uttryck inom olika genrer och ensembler.
- Ackord-, melodi-, bas- och slagverksinstrument samt digitala verktyg för musicerande och musikskapande.
- Röstvård och hörselvård. Orsaker till att tal, sång, musiklyssnande och musicerande kan bidra till skador samt hur dessa skador kan förebyggas.
- Musikaliska byggstenar: puls, rytm, tempo, taktarter, klang, tonhöjd, dynamik, fraser, perioder, musikalisk form, ackord, ackompanjemangsmodeller och basgångar.
- Musiksymboler, grafisk notation, ackordbeteckningar och grundläggande notkännedom.

### Musikens sammanhang och funktioner

- Musikens påverkan på och betydelse för människa och samhälle. Musikens funktion för att uttrycka identitet, normer och grupp tillhörighet i olika kulturer och sociala sammanhang.
- Hur musik används som meningsskapande uttrycksform i olika medier, till exempel i film och spel.
- Rättigheter och skyldigheter vid bruk av musik i olika sammanhang.
- Musikinstrumentens funktioner och uttryck i olika genrer och sammanhang.
- Musikaliska karaktärsdrag i konstmusik, folkmusik och populärmusik från olika tidsperioder. Framväxten av olika genrer samt några centrala tonsättare, låtskrivare och musikaliska verk.

## Betygskriterier

### Betygskriterier för betyget E i slutet av årskurs 7

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **viss** säkerhet. Dessutom anpassar eleven **i huvudsak** sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget.

Genom musikaliskt skapande uttrycker eleven idéer och tankar på ett **i huvudsak fungerande** sätt. Eleven komponerar musikaliska uttryck som har en **i huvudsak fungerande** form.

Eleven urskiljer och ger med **viss** säkerhet exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag i olika typer av musik. Dessutom uttrycker eleven **viss** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i något sammanhang.

### Betygskriterier för betyget D i slutet av årskurs 7

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

### Betygskriterier för betyget C i slutet av årskurs 7

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **relativt god** säkerhet. Dessutom anpassar eleven **väl** sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget.

Genom musikaliskt skapande uttrycker eleven idéer och tankar på ett **fungerande** sätt. Eleven komponerar musikaliska uttryck som har en **fungerande** form.

Eleven urskiljer och ger med **relativt god** säkerhet exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag i olika typer av musik. Dessutom uttrycker eleven **relativt god** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i något sammanhang.

### Betygskriterier för betyget B i slutet av årskurs 7

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

### Betygskriterier för betyget A i slutet av årskurs 7

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **god** säkerhet. Dessutom anpassar eleven sitt musicerande **mycket väl** till det musikaliska sammanhanget.

Genom musikaliskt skapande uttrycker eleven idéer och tankar på ett **väl fungerande** sätt. Eleven komponerar musikaliska uttryck som har en **väl fungerande** form.

Eleven urskiljer och ger med **god** säkerhet exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag i olika typer av musik. Dessutom uttrycker eleven **god** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i något sammanhang.

### Betygskriterier för betyget E i slutet av årskurs 10

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **viss** säkerhet. Dessutom anpassar eleven sitt musicerande **i huvudsak** till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär.

Genom musikaliskt skapande uttrycker eleven idéer och tankar på ett **i huvudsak fungerande** sätt. Eleven komponerar musik som har en **i huvudsak fungerande** form och karaktäristisk stil.

Eleven urskiljer och jämför musikaliska karaktärsdrag i musik från olika tidsperioder och genrer med **viss** säkerhet. Dessutom uttrycker eleven **viss** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sammanhang.

### Betygskriterier för betyget D i slutet av årskurs 10

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

### Betygskriterier för betyget C i slutet av årskurs 10

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **relativt god** säkerhet. Dessutom anpassar eleven sitt musicerande **väl** till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär.

Genom musikaliskt skapande uttrycker eleven idéer och tankar på ett **fungerande** sätt. Eleven komponerar musik som har en **fungerande** form och karaktäristisk stil.

Eleven urskiljer och jämför musikaliska karaktärsdrag från olika tidsperioder och genrer med **relativt god** säkerhet. Eleven uttrycker **relativt god** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sammanhang.

### Betygskriterier för betyget B i slutet av årskurs 10

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

### Betygskriterier för betyget A i slutet av årskurs 10

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **god** säkerhet. Dessutom anpassar eleven sitt musicerande **mycket väl** till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär.

Genom musikaliskt skapande uttrycker eleven idéer och tankar på ett **väl fungerande** sätt. Eleven komponerar musik som har en **väl fungerande** form och karaktäristisk stil.

Eleven urskiljer och jämför musikaliska karaktärsdrag från olika tidsperioder och genrer med **god** säkerhet. Dessutom uttrycker eleven **god** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sammanhang.